

Weg uit de crisis, kansen voor wereldleiderschap

Het is crisis. Maar in Londen schijnt donderdag de lentezon. Zal het de uitkomsten van de G20-top aldaar positief beïnvloeden? Zal het de grootheden wat warmer – en harder - doen lopen voor een geïntegreerde, en gedurfde, lange-termijn visie op de aanpak van deze crisis, die zoveel gezichten kent? Er lijkt geen andere keuze dan in te zetten op een omslag naar mondiale duurzame ontwikkeling.

Vorige maand formuleerde een keur aan geëngageerde leiders uit het politieke, maatschappelijke, religieuze en bedrijfsleven (met Desmond Tutu als beschermheer en aangemoedigd door de Britse premier Gordon Brown) samen de 'Ubuntu Declaration for a Just and Sustainable World Economy'.ⁱ Worldconnector en oud ABN Amro topman Herman Mulder droeg bij aan deze Verklaring, die een oproep doet aan de G20 om de crisis vooral als kans te zien. Een kans om expliciet te kiezen voor een duurzamer en rechtvaardiger wereld. En dan niet alleen voor de eigen burgers.

Volgens de Ubuntu Verklaring vraagt de weg uit de crisis om een nieuw wereldwijd economisch bestel dat evenveel gewicht toekent aan economische stabiliteit als aan sociale rechtvaardigheid en verantwoord milieubeheer. Al in september 2008 spraken Worldconnectors zich in de media uit over het failliet van de 'het kan niet op' economie en de mogelijkheden die de financiële crisis biedt om ferme stappen te zetten richting duurzaamheid. Wij maken ons echter grote zorgen of die ferme stappen ook daadwerkelijk gezet zullen worden. Mede daarom hebben de Worldconnectors de Ubuntu Verklaring ondertekend en per brief aanbevolen aan onze Minister President, hopende dat hij er donderdag inspiratie uit zal putten tijdens zijn tête à tête met hooggeachte collega's.

Onze zorg betreft ten eerste de klap die de Millennium Ontwikkelingsdoelen wordt toegebracht als we – in reactie op de crisis - alleen maar over korte-termijn oplossingen in het Noorden spreken. Laat geen twijfel bestaan: ontwikkelingslanden worden het hardst getroffen door de crisis. De dalende katoenprijs is een drama voor Mali, vrouwen op het Oegandese platteland hebben de grootste moeite de magen te vullen van familieleden die in de stad hun baan zijn kwijtgeraakt, en overal slinkt de geldstroom naar Afrika vanuit de Afrikaanse diaspora (in veel landen van groter belang dan het westerse ontwikkelingsgeld). Minister Koenders pleit er daarom terecht voor dat er méér geld moet komen voor ontwikkelingslanden die zich niet kunnen verdedigen tegen westers protectionisme en zelf het geld niet hebben voor grote stimuleringspakketten. Deze landen, zo moge duidelijk zijn, zitten in Londen niet aan tafel.

Ten tweede maken wij ons zorgen over de impact van de financiële crisis op de internationale bereidheid om de strijd tegen klimaatverandering met woord en daad te blijven voeren. Afgelopen weken werd steeds duidelijker dat de duurzame energiesector, ook in Nederland, hard door de crisis wordt getroffen. Europa presenteert zichzelf als wereldleider op het gebied van klimaat en ons kabinet zegt van Nederland één van de schoonste en zuinigste energielanden van Europa te willen maken. Om dat te bereiken zijn meer dan ooit heldere keuzes en een werkelijk lange-termijn visie onontbeerlijk. Het is van levensbelang dat ook snel groeiende industriële economieën zoals India en China deze visie delen.

Er zijn lichtpuntjes. China, het land dat elke week een nieuwe kolencentrale bouwt, heeft vorige week een stimuleringspakket aangekondigd voor zonne-energie. India is de vierde grootste gebruiker van windenergie in de wereld. Worldconnectors verdiepten zich het afgelopen jaar in een derde vorm van hernieuwbare energie: duurzame bio-energie.

Heldere criteria en internationale richtlijnen moeten ervoor zorgen dat de productie van bio-energie géén bedreiging vormt voor biodiversiteit en voedselzekerheid.ⁱⁱ Met deze garantie kan duurzame bio-energie een belangrijke bijdrage leveren aan de vermindering van de CO₂ uitstoot wereldwijd. Bovendien biedt duurzame

bio-energie productie kansen voor kleine boeren in ontwikkelingslanden. Zij hebben nieuwe inkomstenbronnen nu meer dan ooit nodig. Wij roepen daarom de leiders van de G20 op de kansen die bio-energie biedt met beide handen aan te grijpen.

De komende decennia zal de wereldhandel in biomassa voor energiedoeleinden sterk groeien. Rotterdam is op weg dé 'bio-haven' van de wereld te worden. Nederland kan een belangrijke rol gaan spelen in het bevorderen van de handel in duurzame biomassa én in het tegengaan van handel in de *niet*-duurzame varianten. Ons kabinet heeft aangekondigd méér te zullen gaan investeren in duurzame energie. Korte-termijn denken op het gebied van energie kan ons kabinet zich inderdaad niet veroorloven. Korte-termijn denken en een smalle geografische horizon kan géén van de G20 landen zich veroorloven. We roepen daarom Minister President Balkenende op deze overtuiging, die de lijn is van de Ubuntu Verklaring, tijdens de G20-top in te brengen en te verdedigen.

Tenslotte benadrukken we dat grote en snelle stappen op het terrein van duurzaamheid alleen te realiseren zijn als naast overheden ook burgers en bedrijven zich inzetten om klimaatverandering tegen te gaan. Iedereen draagt verantwoordelijkheid voor de gewenste 'groene versnelling' – of de lentezon indachtig: iedereen kan de kans grijpen het lichtende voorbeeld zijn op weg naar een sociaal en ecologisch meer duurzame wereld.

Worldconnectors Jos van Gennip (voorzitter Society for International Development), Johan van de Gronden (directeur WNF), Hans Eenhoorn (voormalig topman Unilever en associate professor aan Wageningen Universiteit), Leontien Peeters (Business in Development Network), Tineke Lambooy (Universiteit Utrecht, Nyenrode Business Universiteit) en Herman Mulder (voormalig topman ABNAMro).

De Worldconnectors zijn betrokken en prominente Nederlanders uit alle sectoren van de samenleving die zich inzetten voor een duurzame, rechtvaardige en vreedzame wereld. Worldconnectors presenteerden recentelijk een advies over de mogelijkheden voor duurzame productie van bio-energie. Zie: www.worldconnectors.nl

i

<http://www.rightsandhumanity.org/images/uploads/ubuntudeclarationforajustandsustainableworldeconomyf6.pdf>